

Rogalska, Barbara

Muzeum Drukarstwa, Oddział Muzeum Historycznego m. st. Warszawy

Almanach Muzealny 2, 433-439

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM DRUKARSTWA

ODDZIAŁ MUZEUM HISTORYCZNEGO m.st. WARSZAWY

Opracowanie: *Barbara Rogalska*

W 1975 r., z okazji 500-lecia drukarstwa polskiego, powstała koncepcja utworzenia Muzeum Drukarstwa Warszawskiego jako placówki związanej z Muzeum Historycznym m.st. Warszawy, przy współpracy Zjednoczenia Przemysłu Poligraficznego. 12 czerwca 1980 r. Prezydent m.st. Warszawy zatwierdził Muzeum Drukarstwa Warszawskiego jako oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy.

W 1982 r. Muzeum Drukarstwa, mieszczące się dotąd w Muzeum Historycznym przy Rynku Starego Miasta, otrzymało pomieszczenia w budynkach Zabytkowego Zespołu Przemysłowego, d. Zakłady „Norblina”, uzyskując możliwość prowadzenia statutowej działalności, w tym wystawienniczej.

W pierwszych latach funkcjonowania Muzeum we własnej siedzibie przy ul. Łuckiej 1/3/5 prace wystawiennicze polegały na przygotowywaniu pokazów darów i nabytków przede wszystkim z okazji spotkań Rady Patronackiej Muzeum. Wzmiankowana Rada, składająca się z dyrektorów 20 warszawskich drukarni i instytucji poligraficznych, działała w latach 1982–1992. W latach 1982–1987 zorganizowano około dwudziestu pokazów, towarzyszących również wizytom wiceministra Tadeusza Zacharjasiewicza, przedstawicieli Zrzeszenia Zakładów Poligraficznych w 1986 r., a także zebraniu Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości w 1987 r.

W 1984 r. w pomieszczeniach Klubu Towarzyszy Sztuki Drukarskiej działającego przy Muzeum otwarto wystawę zatytułowaną *Z wędrówek po kraju* przygotowaną przez wspomnianą Radę Patronacką i Klub. Był to pokaz, grafik i prac plastycznych Ireneusza Wierzbowicza, pracownika Zakładów Graficznych „Dom Słowa Polskiego” i Stefanii Cywińskiej–Wierzbowicz, inaugurujący działalność Klubu.

Wystawiennictwo związane z działalnością statutową Muzeum rozpoczęto w 1986 r. prezentacją darów i nabytków. Jeśli w wykazie nie zaznaczono inaczej, to wystawy były czynne w siedzibie Muzeum Drukarskiego.

1986

ZAKUPY I DARY – WYBÓR

2 IV – 23 VIII

Wystawa zorganizowana z okazji Dnia Drukacza przez Muzeum Drukarskiego Warszawskiego i Radę Patronacką Muzeum Drukarskiego Warszawskiego w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy.

Scenariusz: M. T. Horoszewicz, A. Lemiesz, W. Sieradzki, W. Szaniawska, J. Wojciechowski. Komisarz wystawy: W. Szaniawska. Oprawa plastyczna: W. Szaniawska przy współpracy J. Wojciechowskiego i E. Makucha. Plakat.

Zob. też s. 381.

1987

WARSZAWSKIE WOJSKOWE DRUKARSTWO I KSIĘGARSTWO W XVI–XX W.

luty – maj

Wystawa prezentowana w salach Wojskowych Zakładów Graficznych przy ul. Grzybowskiej.

Scenariusz: W. Szaniawska przy współpracy E. Makucha. Wydano afisz – laurkę dla Wojskowych Zakładów Graficznych i reprintu „Pro memoria dawnego życia żołnierskiego”, w Warszawie u P. Dufoura, Konsyliarza Nadwornego J. K. Mści Dyrektora Drukarni Korpusu Kadetów w 1791 r.

WARSZAWSKIE CZASOPISMA ILUSTROWANE Z LAT 1865–1939

V 1987 – I 1988

Wystawa z okazji 40-lecia Zakładów Wklęsłodrukowych RSW „Prasa–Książka–Ruch” przy ul. Okopowej i w ich salach prezentowana.

Scenariusz: W. Szaniawska przy współpracy M. T. Horoszewicza. Oprawa plastyczna: W. Szaniawska przy współpracy E. Makucha.

1988

SKĄD WZIĄĆ PIENIĄDZE? CZYLI 180 LAT LOTERII PIENIĘŻNEJ W POLSCE

4 V – 30 VI

Wystawa w hallu Ministerstwa Finansów przy ul. Świętokrzyskiej 12. Współorganizator: Polski Monopol Loteryjny.

Scenariusz: W. Szaniawska i D. Kozłowski. Oprawa plastyczna: W. Szaniawska.
Folder.

1989

TECHNIKA DRUKU I DZIEJE DRUKARSTWA POLSKIEGO W XVI–XX W.

21 IX 1989 – 28 II 1990

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

Pokaz darów Jacka Goreckiego, byłego dyrektora Departamentu Poligrafii Ministerstwa Kultury i Sztuki.

DRUKARSTWO WARSZAWSKIE W XVI–XIX WIEKU. TECHNIKA I DOKUMENTY

Ekspozycja prezentowana w latach 1989–1990 w siedzibie Muzeum Drukarstwa.

INTROLIGATORSTWO. TECHNIKA I ZABYTKI XVI–XX W.

I 1989 – XI 1990

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska i A. Boratyńska.

1990

POKAZ PAMIĄTEK DOTYCZĄCYCH FIRMY KSIĘGARSKO–WYDAWNICZEJ
TRZASKA, EVERT I MICHALSKI NA 70–LECIE FIRMY OTWARTEJ W 1920 ROKU
czerwiec

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

RYLOWANE NA KAMIENIU CZYLI ZABYTKI LITOGRAFII WARSZAWSKIEJ Z LAT
1818–1939

październik

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

Z CZEGO SIĘ ŚMIALI NASI DZIADOWIE, CZYLI SATYRA PRAWDĘ CI POWIE

październik

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

Pokaz satyrycznych czasopism i jednodniówek z końca XIX w., lat 1905–1907
i 1930–1938.

„A ON MÓWIĆ NIE MOŻE. MUNDUR NA NIM SZARY”

październik

Scenariusz: M. T. Horoszewicz, D. Kozłowski i W. Sieradzki. Oprawa plastyczna:
W. Szaniawska.

Pokaz pamiątek historycznych dotyczących 1920 r. i Marszałka Józefa Piłsudskiego.

1992

ALEKSANDER SEMKOWICZ (1885–1954) – INTROLIGATOR,
MICKIEWICZOLOG, BIBLIOFIL

16 III – 31 V

Wystawa w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy przy współpracy Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie.

Scenariusz, oprawa plastyczna i katalog: E. Bukowska. Plakat.

Zob. też s. 390.

ALEKSANDER SEMKOWICZ (1885–1954) – INTROLIGATOR,
MICKIEWICZOLOG, BIBLIOFIL

30 VI – 31 VII

Wystawa w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie.

Współorganizator: Biblioteka Jagiellońska w Krakowie.

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska.

DARY I NABYTKI MUZEUM DRUKARSTWA WARSZAWSKIEGO

listopad

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

Pokaz różnych zespołów ze zbiorów Muzeum:

- Druki reklamowe, techniczne i bibliofilskie warszawskich firm wydawniczych i zakładów drukarskich XIX–XX w.;
- Polska i świat. Warszawskie wydawnictwa kartograficzne i krajoobrazowe z XIX–XX w.;
- Stare druki oficyn warszawskich, polskich i obcych XVI–XVIII w.;
- Piękna książka. Warszawskie wydawnictwa ilustrowane z lat 1820–1939;
- Wydawnictwa Salomona Lewentala z lat 1862–1901 i pamiątki z rodzinnego archiwum.

1993

NAJPOCZYTNIEJSZE WARSZAWSKIE TYGODNIKI ILUSTROWANE
DRUGIEJ POŁOWY XIX WIEKU

Wystawa czynna cały rok.

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

SATYRA POLITYCZNA I ULOTKI WYBORCZE Z LAT 1922–1938

Wystawa czynna cały rok.

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska, M. T. Horoszewicz i A. Grabowska.

1994

DROGA KSIĄŻKI (OD WYDAWCY, AUTORA DO WŁAŚCICIELA)

Wystawa czynna cały rok.

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

WYBITNI WYDAWCY W LATACH 1918–1939

Wystawa czynna cały rok.

Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

INWITACJE BIBLIOFILSKIE – ZAPROSZENIA TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI W KRAKOWIE 1925–1950 Z KOLEKCJI MICHAŁA HILCHENA

25 IV – 14 V

Współorganizator: Towarzystwo Przyjaciół Książki.

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska i Michał Hilchen (Towarzystwo Przyjaciół Książki). Afisz.

Z BIBLIOFILSKIEJ PÓLKI – WYSTAWA DRUKÓW BIBLIOFILSKICH WOJCIECHA KOCHLEWSKIEGO

16–31 V

Współorganizator: Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaciół Książki.

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska i W. Kochlewski (Towarzystwo Przyjaciół Książki). Afisz. Katalog.

IMPRESJE GUTENBERGOWSKIE DO WIERSZA H. M. ENZENSBERGERA „J. G. G. (1395–1468)”. PRACE GRAFICZNE STUDENTÓW POLSKICH I NIEMIECKICH

Współorganizatorzy: Biblioteka Narodowa, Goethe Institut, Fachhochschule w Moguncji.

Wystawa czynna: 25 I–15 II Biblioteka Narodowa w Warszawie; kwiecień – Goethe Institut w Warszawie; 24 VI–30 VII Ratusz w Moguncji.

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska. Plakat, katalog.

1995

HENRYK FEILHAUER – MIEDZIORYT IN STATU NASCENDI Z KOLEKCJI GRAFIKI JANUSZA MIKOŁAJA SZYMAŃSKIEGO

luty – kwiecień

Współorganizatorzy: Towarzystwo Przyjaciół Książki, Redakcja „el”.

Scenariusz i oprawa plastyczna: J. M. Szymański (TPK) i E. Bukowska. Katalog.

SPOTKANIE Z SZEKSPIREM W MUZEUM DRUKARSTWA

26 VI – 31 XII

Wystawa składa się z dwóch części:

- Prace typograficzne z konkursu w Lipsku zorganizowanego z okazji 400-lecia narodzin Szekspira (1564–1964) – prezentacja spuścizny po Romanie Tomaszewskim.
Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska.
- Polskie i obce szekspiriana.
Scenariusz i oprawa plastyczna: W. Szaniawska.

1996

SPITSBERGEN W GRAFICE ZBIGNIEWA JÓŹWIKI

28 II–30 VI

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska. Afisz. Katalog.

LITERNICTWO DRUKARSKIE OD GUTENBERGA DO CZASÓW OBECNYCH

Od lipca

Scenariusz i oprawa plastyczna: E. Bukowska, M. T. Horoszewicz.

ANEKS

Wystawy zrealizowane przez Elżbietę Bukowską – pracownika Muzeum przy współpracy z innymi organizacjami:

NIEMIECKA SZTUKA KSIĄŻKI I TOWARZYSZĄCA JEJ WYSTAWA GRAFIKI KSIĄŻKI BRIGITTE I HANSA-PETERA WILLBERGÓW „TREŚĆ-RYSUNEK-FORMA”

Współorganizator: Goethe Institut

Wystawę prezentowano: listopad i grudzień 1991 Zamek Królewski w Warszawie i Goethe Institut; kwiecień 1992 Biblioteka im. Mikołaja Kopernika w Toruniu; maj–czerwiec 1992 Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu.

NAJPIĘKNIEJSZE KSIĄŻKI SZWAJCARSKIE 1979–1990

We współpracy z Ambasadą Szwajcarii

Wystawę prezentowano: grudzień 1991–styczeń 1992 Zamek Królewski w Warszawie; styczeń–luty 1992 Muzeum Okręgowe w Białymstoku; marzec 1992 Muzeum Morskie w Gdańsku; kwiecień–maj 1992 Muzeum Historii m. Łodzi w Łodzi; czerwiec 1992 Biblioteka Uniwersytecka im. M. Kopernika w Toruniu; wrzesień 1992 Biblioteka

Uniwersytetu Poznańskiego w Poznaniu; październik 1992 Biblioteka Jagiellońska w Krakowie.

WSPÓŁCZESNA OPRAWA KSIĄŻKOWA

Targi Książki we Frankfurcie nad Menem.

Wystawa prezentowana w październiku w 1991, 1992 i 1993.

KSZTAŁTOWANIE KSIĄŻKI W SZWAJCARII

grudzień 1994

Wystawa w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

We współpracy z Ambasadą Szwajcarii.

63 DNI WARSZAWY – ZE ZBIORÓW ANDRZEJA GOŁOSIA

sierpień 1994

Wystawa w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

Organizator: Towarzystwo Przyjaciół Książki.

ŚWIAT KSIĄŻEK JULIUSZA WIKTORA GOMULICKIEGO

październik 1994

Wystawa w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

Organizator: Towarzystwo Przyjaciół Książki.

DRUKI WARSZAWSKICH TOWARZYSTW BIBLIOFILSKICH 1921–1996

16 VI – 10 VII 1997

Wystawa w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego.

Organizator: Towarzystwo Przyjaciół Książki.